

**UCHWAŁA NR XX/130/2020
RADY GMINY SOKOŁY**

z dnia 29 grudnia 2020 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, poz. 1378) art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277; poz. 1818) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Grabowski

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 ROK

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok, zwany dalej „Programem”, jest elementem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sokoły na lata 2014-2023, przyjętej Uchwałą Nr XXVI/200/2014 z dnia 8 kwietnia 2014 roku. Program uwzględnia cele operacyjne, dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, określonych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, a także opiera się na rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2021, wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. CELE I DZIAŁANIA PROGRAMU.

Nadrzędnym celem Programu jest intensyfikacja działań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do mieszkańców, a w szczególności do dzieci, w celu uświadomienia zagrożeń wynikających z uzależnień.

Główne kierunki działań strategicznych samorządów w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych zostały wyznaczone w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.), ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) oraz Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020, określonym na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 z późn. zm.) – w drodze Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków itp., wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, integrację i reintegrację społeczną osób współuzależnionych i uzależnionych.

W 2021 r. główne zadania programu będą kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich i planuje się je realizować poprzez:

- 1) zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej;
- 2) prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków;
- 3) zapewnienie pomocy opiekuńczej i wychowawczej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnienia i uzależnionych od alkoholu, narkotyków;
- 4) zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym;
- 5) zwiększenie dostępu do profesjonalnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych, członków ich rodzin;
- 6) promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież oraz dorosłych;
- 7) wzmocnienie kompetencji członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przepisów prawa, podejmowania interwencji w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie szkoleń, wymianę doświadczeń, monitorowanie sytuacji związanej z rozmiarem uzależnień w gminie;

- 8) wspieranie środowisk anonimowych alkoholików poprzez finansowanie kosztów utrzymania i prowadzenie punktu konsultacyjnego, zakup materiałów edukacyjnych;
- 9) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrum Integracji Społecznej oraz pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

III. ZADANIA PROGRAMU I SPOSÓB ICH REALIZACJI.

Większość zadań realizowanych na poziomie gminy, zgodnie z w/w ustawami, w obszarze profilaktyki szczególnie uniwersalnej i edukacji społecznej jest wspólnych lub zbieżnych, a ich adresatami są te same lub pokrewne grupy osób. Zasadne więc jest przyjęcie do realizacji zadań zapisanych w wymienionych ustawach jednego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Nowoczesne podejście do profilaktyki, leczenia i rehabilitacji musi zakładać kontekst wszystkich uzależnień ze względu na upowszechniające się wzory łączenia substancji i przenoszenia uzależnień.

Główne zadania programu w szczególności będą obejmować:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób dorosłych, młodzieży, dzieci i ich rodzin, współuzależnionych, uzależnionych i zagrożonych uzależnieniami od alkoholu i narkotyków.

Cel: ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

Planowane działania:

- 1) dbanie o dostępność terapii uzależnienia od alkoholu oraz współuzależnienia dla mieszkańców gminy poprzez współpracę z poradniami profilaktyki, leczenia i rehabilitacji uzależnienia;
- 2) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych, członków i ich rodzin oraz dotkniętych przemocą w rodzinie, realizującego w szczególności zadania w zakresie:
 - a) motywowania zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
 - b) motywowania osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
 - c) udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. poprzez rozmowy podtrzymujące),
 - d) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
 - e) posiadanie dobrej orientacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które mogą włączyć się w systemową pomoc dla rodziny;
- 3) finansowe i organizacyjne zabezpieczenie funkcjonowania punktu konsultacyjnego, w szczególności poprzez:
 - a) finansowanie dyżurów specjalisty psychologa,
 - b) doposażenie punktu w literaturę fachową, broszury oraz inne publikacje związane z problemem uzależnień,
 - c) zakup wyposażenia i materiałów niezbędnych do prowadzenia konsultacji,
 - d) finansowanie opinii biegłych sądowych tj. psychologa i psychiatry w przedmiocie uzależnienia.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe/narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Planowane działania:

- 1) pomoc członkom rodzin z problemem alkoholowym poprzez podejmowanie przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności zmierzających do orzeczenia

o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, a mianowicie:

- a) przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”,
 - b) wezwanie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i /lub poddania się leczeniu odwykowemu;
- 2) pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym, poprzez współdziałanie Komisji z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie rozpoznania zaburzenia życia rodzinnego wywołanego nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy oraz planowania działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Cel: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Planowane działania:

- 1) organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, przemocy w rodzinie i zjawisku narkomanii;
- 2) prowadzenie programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci z grup ryzyka;
- 3) prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych na tematy związane z problematyką alkoholową, przemocy w rodzinie i narkomanii;
- 3) organizowanie kompleksowych, środowiskowych programów profilaktycznych na tematy walki z nałogami;
- 4) współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołem mająca na celu promocję zdrowia, propagowanie trzeźwych obyczajów;
- 5) doposażenie bibliotek szkolnych w literaturę specjalistyczną;
- 6) finansowanie opracowań programów terapeutycznych realizowanych w szkołach podstawowych;
- 7) dofinansowanie kosztów wyposażenia i adaptacji sal wykładowych i konferencyjnych na terenie naszej gminy służących realizacji programów profilaktycznych, warsztatów zajęć i wykładów;
- 8) finansowanie podnoszenia kwalifikacji pracownikom mającym bezpośredni wpływ na kształtowanie postaw społeczności w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie;
- 9) refundacja kosztów podróży uczestnikom szkoleń z zakresu problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie;
- 10) organizowanie ciekawych form spędzania wolnego czasu w miejscu zamieszkania organizowanie wycieczek, konkursów, wieczoru wigilijnego, paczek świątecznych itp. finansowanie przedsięwzięć;
- 11) wskazywanie dzieciom i młodzieży z terenu gminy alternatywnych form spędzania wolnego czasu (np. zabawy sportowe, turnieje itp. doposażanie w sprzęt sportowy sali gimnastycznej);
- 12) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych;
- 13) dofinansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napoi alkoholowych w celu ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, nietrzeźwym i na kredyt

Cel: przeciwdziałanie naruszeń przepisów prawa.

Planowane działania:

- 1) organizowanie szkoleń dla sprzedawców;

2) zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych.

5. Działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych, m.in.:

1) działania edukacyjne;

2) działania interwencyjno-sprawdzające, m.in. monitoring ulic, placów.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrum Integracji Społecznej oraz pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Cel: wspieranie i tworzenie systemu ekonomii społecznej jako narzędzie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

1) Współpraca i wsparcie Centrum Integracji Społecznej w Sokołach poprzez m.in. dofinansowanie działalności CIS – zakup wyposażenia, szkoleń,

2) Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym

IV. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA.

1. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu wynosi 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników ustalonego zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu wypłacane jest na podstawie listy obecności podpisanej przez Przewodniczącego lub Sekretarza Komisji.

3. Posiedzenie komisji zwołuje przewodniczący w zależności od potrzeb.

V. REALIZACJA PROGRAMU.

1. Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Sokoły, a w szczególności:

1) dzieci i młodzieży szkolnej;

2) rodziców, opiekunów, wychowawców;

3) rodzin z problemem alkoholowym;

4) osób z rodzin uwikłanych z problem przemocy w rodzinie;

5) osób pijących nadmiernie, w tym uzależnionych od alkoholu;

6) konsumentów i sprzedawców alkoholu;

7) osób dorosłych, w tym kierowców.

2. Działania wynikające z Programu inicjuje i realizuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z placówkami oświatowymi funkcjonującymi na terenie Gminy, Policją oraz z innymi podmiotami, których działalność służy rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.

3. Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków własnych Gminy, pozyskanych z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szczególności należy:

1) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny;

2) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Gminy Sokoły w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu oraz w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Sokoły;

- 3) kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod względem zgodności ich działalności z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi;
- 4) podejmowanie działań w zakresie ograniczania dostępu do alkoholu;
- 5) bieżące monitorowanie realizacji Programu oraz przygotowywanie informacji w tym zakresie.